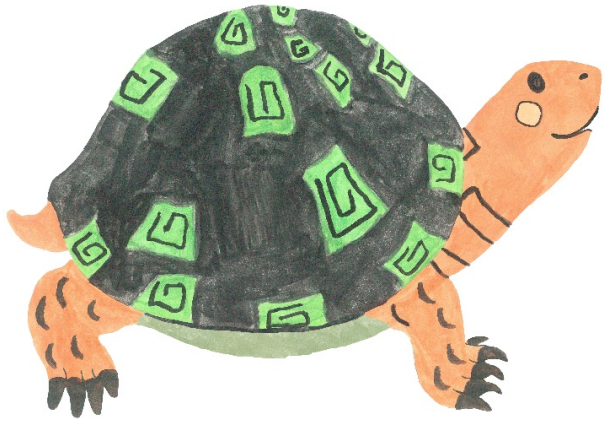

ŽELVA

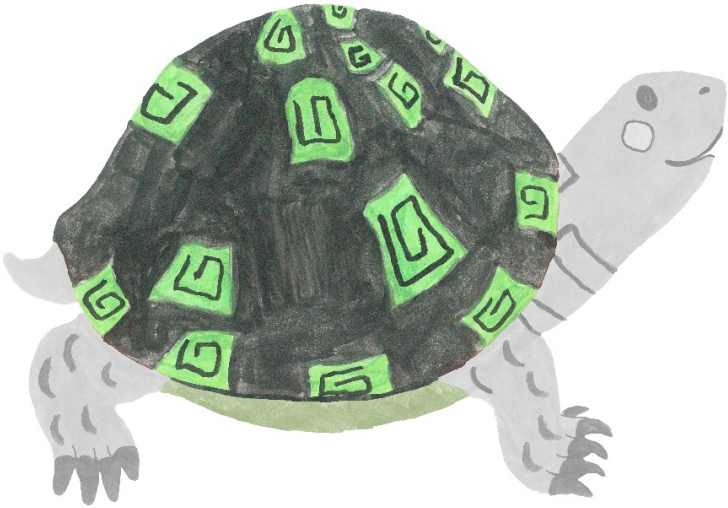

TRUP

JE HLAVNÍ ČÁST TĚLA ŽELVY.
JE CHRÁNĚNÝ KRUNÝŘEM,
KTERÝ JE PEVNĚ SPOJENÝ S TĚLEM.
KRUNÝŘ SE SKLÁDÁ ZE DVOU ČÁSTÍ:
HŘBETNÍ ČÁSTI A BŘIŠNÍ ČÁSTI.
TYTO ČÁSTI JSOU PO STRANÁCH SPOJENÉ.
KRUNÝŘ CHRÁNÍ ŽELVU PŘED NEBEZPEČÍM
A PŘED NEPŘÍZNIVÝMI VLIVY PROSTŘEDÍ.

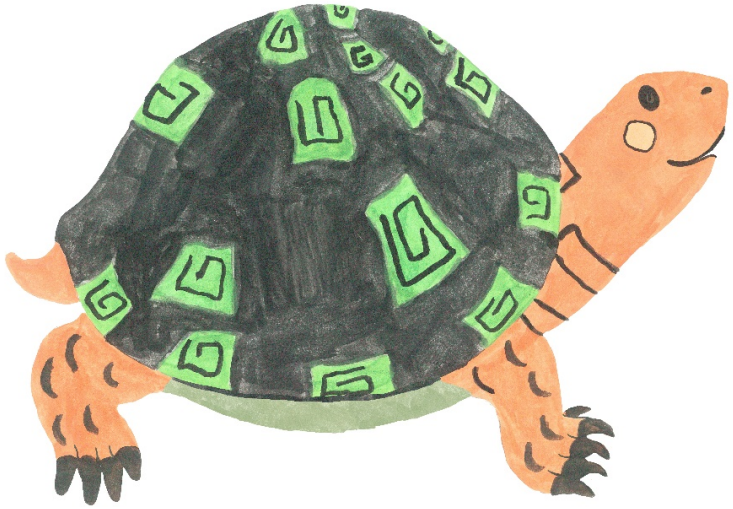

KRK

JE POHYBLIVÝ A UMOŽŇUJE ŽELVĚ DÍVAT SE NAHORU, DOLŮ I DO STRAN.
MNOHÉ ŽELVY MOHOU PŘI NEBEZPEČÍ SCHOVAT HLAVU A KRK DO KRUNÝŘE.
NĚKTERÉ ŽELVY KRK ZATAHUJÍ DOVNITŘ, JINÉ HO SKLÁDAJÍ DO STRANY.

.

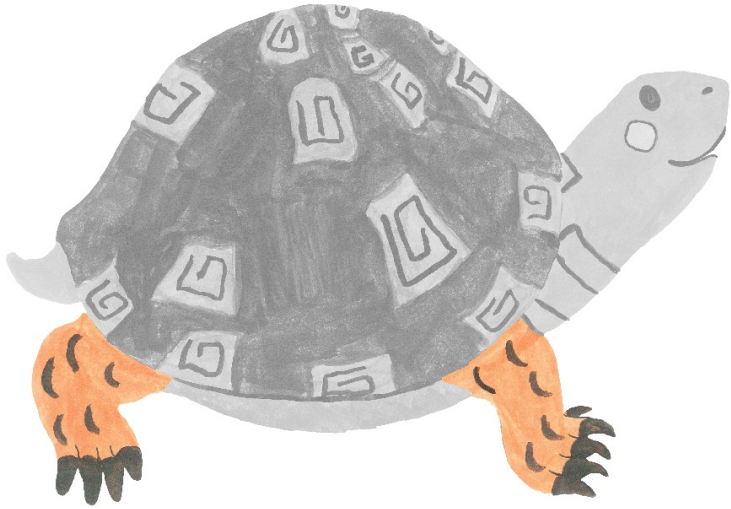

3

ŽELVA

PATŘÍ MEZI PLAZY. JE STUDENOKREVNÁ,
TO ZNAMENÁ, ŽE TEPLOTA JEJÍHO TĚLA
SE MĚNÍ PODLE OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ.
ŽIJE NA SOUŠI, VE SLADKÉ VODĚ
I V MOŘSKÉM PROSTŘEDÍ.
SVÁ KULATÁ VAJÍČKA KLADOU VŽDY NA
SOUŠI.
KE SVÉMU PŘEŽITÍ POTŘEBUJE SVĚTLO A TEPLO.

19

KONČETINY

JSOU POKRYTÉ ŠUPINATOU KŮŽÍ A ČASTO
MAJÍ NA PRSTECH DRÁPY. POMÁHAJÍ ŽELVĚ
PŘI CHŮZI, HRABÁNÍ NEBO PLAVÁNÍ. JEJICH
TVAR SE LIŠÍ PODLE PROSTŘEDÍ, KDE ŽELVA ŽIJE.
SUCHOZEMSKÉ ŽELVY MAJÍ SILNÉ NOHY
K CHŮZI A HRABÁNÍ. VODNÍ ŽELVY MAJÍ
KONČETINY PŘIZPŮSOBENÉ PLAVÁNÍ. MOŘSKÉ
ŽELVY MAJÍ PLOUTVOVITÉ KONČETINY
PRO POHYB VE VODĚ.

14

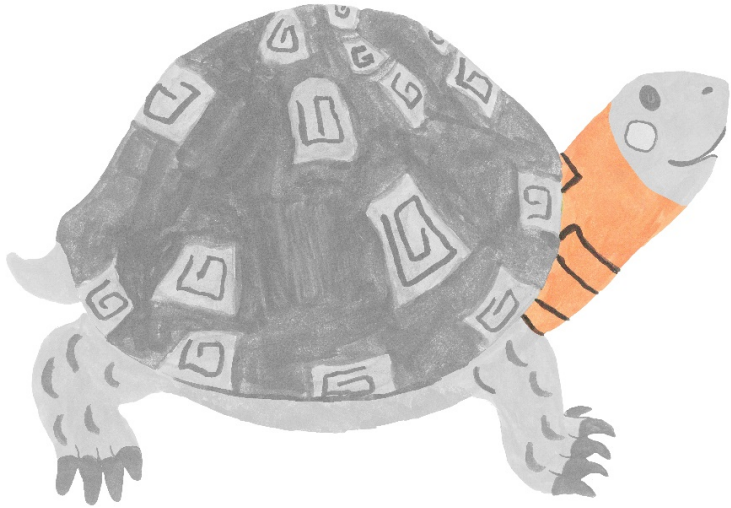

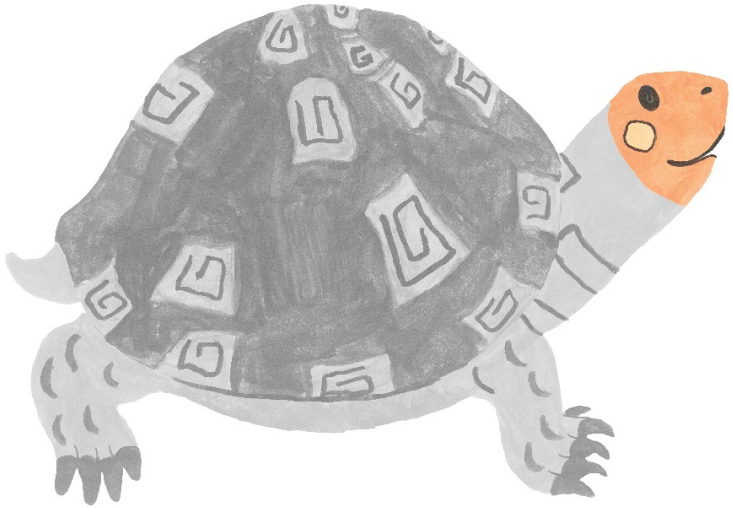

UŠI

NACHÁZEJÍ SE ZA OČIMA.
ZVENKU NEJSOU DOBŘE VIDĚT,
PROTOŽE JSOU PŘEKRYTÉ KŮŽÍ.
ŽELVY SLYŠÍ, ALE JEJICH SLUCH NENÍ TAK
CITLIVÝ JAKO U MNOHA JINÝCH ZVÍŘAT.
DOKÁŽOU VNÍMAT HLAVNĚ
NÍZKÉ ZVUKY A VIBRACE.

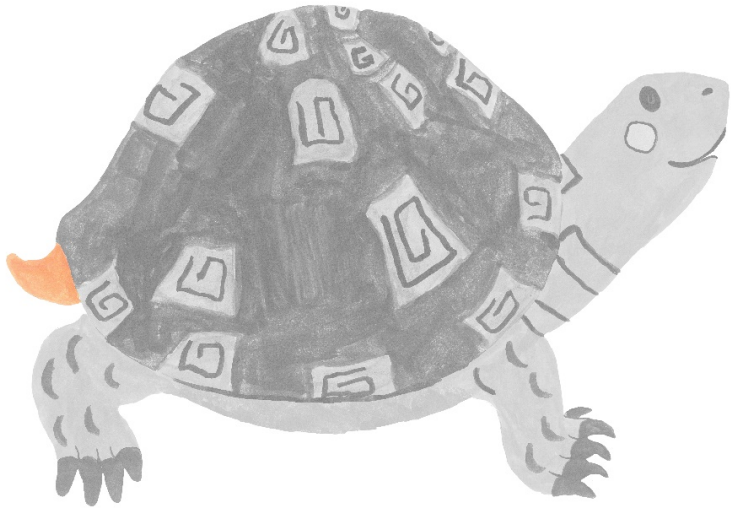

HLAVA

HLAVA JE MENŠÍ NEŽ TĚLO
A JE PŘIPOJENA K TRUPU KRKEM.
MNOHÉ ŽELVY MOHOU PŘI NEBEZPEČÍ
VTÁHNOUT HLAVU DO KRUNÝŘE.
NA HLAVĚ MAJÍ OČI, ÚSTA, NOS A UŠI.
UŠI NEJSOU ZVENKU VIDĚT, ALE ŽELVY SLYŠÍ.

OCAS

SE NACHÁZÍ NA KONCI TRUPU.
SAMCI HO MAJÍ DELŠÍ, SILNĚJŠÍ A ŠPIČATĚJŠÍ,
SAMICE HO MAJÍ KRATŠÍ A MENŠÍ.
PO ZATAŽENÍ DO KRUNÝŘE ZAKRÝVÁ
ZRANITELNOU OBLAST KLOAKY.
KLOAKA JE OTVOR POD OCÁSKEM, KTERÝM
ŽELVA VYLUČUJE MOČ A TRUS A SAMICE
KLADOU VAJÍČKA.

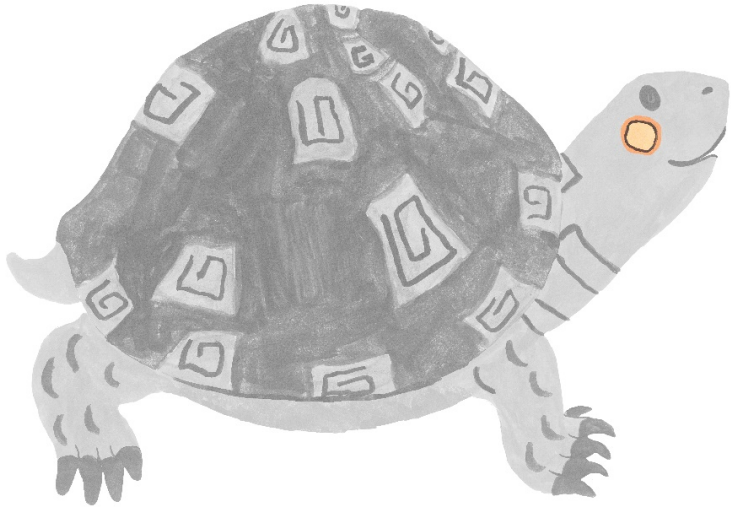

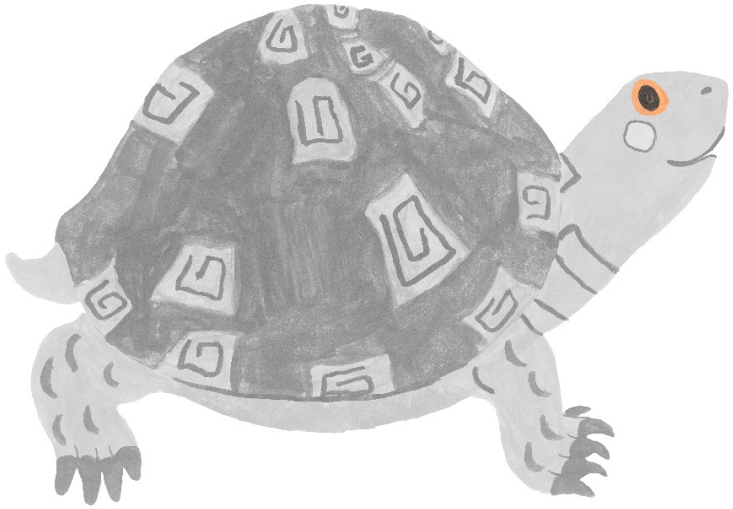

NOS

NACHÁZÍ SE V PŘEDNÍ ČÁSTI HLAVY.
ŽELVA DÝCHÁ NOZDRAMI. VZDUCH JIMI PROCHÁZÍ DO DÝCHACÍCH CEST A POTÉ DO PLIC.
VODNÍ ŽELVY DOKÁŽOU PŘI POBYTU POD VODOU CHRÁNIT NOZDRY PŘED VNIKNUTÍM VODY.
ŽELVY MAJÍ DOBŘE VYVINUTÝ ČICH.
ČICH JIM POMÁHÁ PŘI HLEDÁNÍ POTRAVY

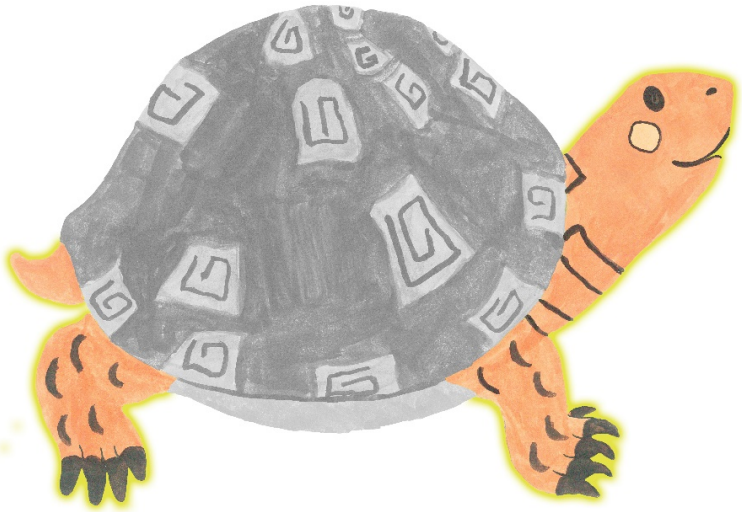

7

OČI

NACHÁZEJÍ SE OBVYKLE PO STRANÁCH HLAVY.
POMÁHAJÍ ŽELVĚ SLEDOVAT OKOLÍ A HLEDAT POTRAVU.
ŽELVY MAJÍ DOBŘE VYVINUTÝ ZRAK A DOKÁŽOU ROZEZNÁVAT BARVY.
PŘI HLEDÁNÍ POTRAVY POUŽÍVAJÍ ZRAK I ČICH.

Montessoripedia .org

23

KŮŽE

POKRÝVÁ TĚLO ŽELVY.
U SUCHOZEMSKÝCH ŽELV JE KŮŽE HRUBÁ, ZROHOVATĚLÁ A POKRYTÁ ŠUPINAMI.
CHRÁNÍ ŽELVU PŘED VYSUŠENÍM, PORANĚNÍM A DALŠÍM NEBEZPEČÍM.
VODNÍ ŽELVY MAJÍ KŮŽI HLADŠÍ A PRUŽNĚJŠÍ JE PŘIZPŮSOBENÁ ŽIVOTU VE VODĚ.

10

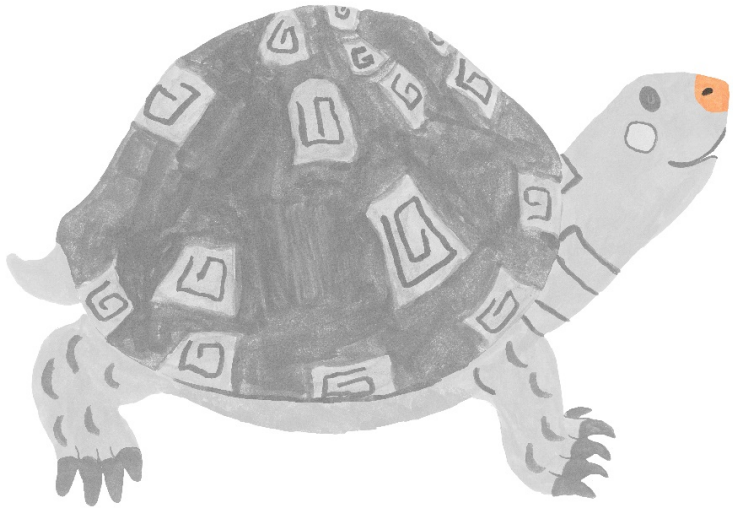

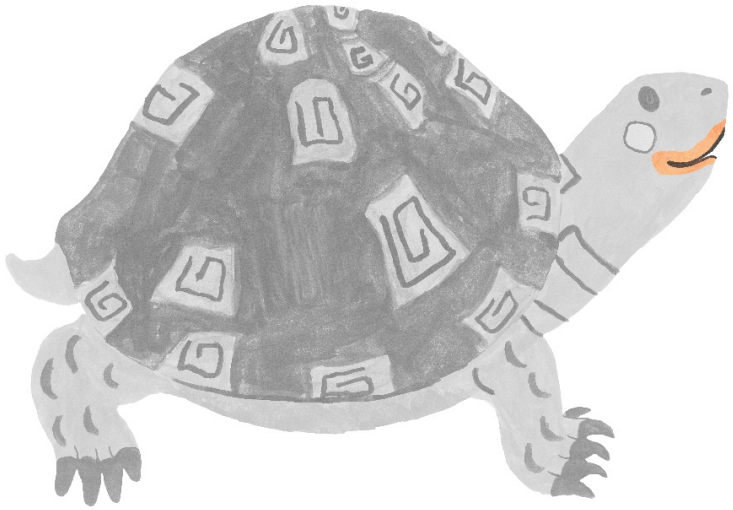

ÚSTA

ŽELVA NEMÁ ZUBY.
MÍSTO NICH MÁ TVRDÉ ZROHOVATĚLÉ
ČELISTI, KTERÉ PŘIPOMÍNAJÍ ZOBÁK.
POMOCÍ NICH UKUSUJE A DRTÍ POTRAVU.
TVAR ČELISTÍ SE LIŠÍ PODLE TOHO,
ČÍM SE ŽELVA ŽIVÍ.
V ÚSTECH MÁ MASITÝ JAZYK,
KTERÝ JÍ POMÁHÁ PŘI POLYKÁNÍ.

Interreg
Spolufinancovaný Európskou úniou
Slovensko – Česko

Montessori definiční materiál MŠ
ŽELVA

ZPRACOVALA: Mgr. Martina Gymerská
OBRÁZKY A GRAFIKA: Boris Gymerský
PŘELOŽILA: Mgr. Jarmila Zatloukalová
ODBORNÍ GARANTI: Mgr. Zuzana Kostřicová, Mgr. Barbora Bräuerová

VYDALI: Občanské sdružení PERSONA, Vrančovičova 29, Bratislava, www.ozpersona.sk
Základní škola ZaHRAda, Riegrova 312, 666 01 Tišnov, www.skolazahrada.cz

Výhradní zodpovědnost za obsah této publikace nesou autoři a nedá se ztotožnit s oficiálním stanoviskem Evropské Unie.

BEZPLATNÁ PUBLIKACE

Více inspirací a materiálů naleznete na: www.montessoripedia.org

© PERSONA, 2025

MS_TS_03